

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

2017-2018

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

CICLE FORMATIU DE GRAU SUPERIOR DE IL·LUSTRACIÓ (LOE)
MÒDUL MEI01-HISTÒRIA DE LA IL·LUSTRACIÓ

Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Primer	Anual	2	4

Departament: Història de l'art i del disseny

Professorat responsable:

Josep Bernat Capó
Correu electrònic: jbernat@escoladisseny.com
Horari de tutories: [Fes clic per escriure](#)

Cap de departament

Francisca Margarita Torrens Barceló
Correu electrònic: fmtorrens@escoladisseny.com
Horari d'atenció: [Fes clic per escriure](#)

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

El mòdul Història de la Il·lustració pertany al primer curs del cicle formatiu, i cerca donar a l'alumnat els coneixements adequats pel que fa a la il·lustració al llarg de la història, des dels temps prehistòrics a l'actualitat.

1.3. Requisits per cursar el mòdul:

Sense requisits

2. Normativa de referència

Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño (BOE 25/05/2007).

Article 73 (programacions didàctiques) del *Decret 120/2002* autonòmic (BOIB núm. 120, 05-10-2002).

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats de la imatge gràfica en relació amb altres formes de comunicació visual.
2. Conèixer la gènesi i l'evolució tècnica i formal de la imatge gràfica relacionant-la amb altres manifestacions de la cultura visual.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal de la il·lustració i identificar els autors i obres més representatius de cada moment.
4. Analitzar il·lustracions en la seva dimensió artística, comunicacional i expressiva.
5. Identificar i valorar les principals realitzacions i autors d'il·lustracions a l'actualitat.

4. Continguts temàtics del mòdul

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.
2. Manifestacions i gèneres en la il·lustració. La il·lustració i la impressió en relació al context històric-artístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica de la il·lustració. Obres i estils més significatius. Tendències i autors rellevants.
4. La il·lustració i els mitjans de comunicació. Aplicacions tecnològiques.
5. L'actualitat de la il·lustració. Tendències i gèneres. Autors i realitzacions significatives.

4.1. Continguts temàtics

Bloc I. Els inicis i l'Antiguitat

Bloc I. Els antecedents

UD 1. Imatge i significat

UD 2. La imatge única

UD 3. La seriació de la imatge

Bloc II. La il·lustració

UD 4. L'Edat d'Or de la il·lustració (1880-1930)

UD 5. La influència de les Avantguardes en el cartell modern

UD 6. Els nous llenguatges de la cultura de masses

UD 7. La il·lustració després de la II Guerra Mundial

UD 8. La revolució digital i el canvi de segle

4.2. Distribució temporal

2 sessions de 1 hores a la setmana.

Unitats didàctiques	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Gen.	Feb.	Mar.	Abr.	Maig	Jun.
1	X									
2		X								
3			X							
4				X	X					
5						X				
6							X			
7								X	X	X
8										

5. Materials i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

- Barnicoat. John, *Los carteles. Su historia y su lenguaje*, GG, Barcelona, 1995
- Hollis, Richard, *El Diseño Gráfico*, Destino, Barcelona, 2.000
- Meggs, Philip, *Historia del diseño gráfico*, Ed. McGrawHill. Mexico, 1998
- Satué, Enric, *El diseño gráfico. Desde los orígenes hasta nuestros días*, Editorial Alianza Forma, Madrid, 1988
- Satué, Enric, *El diseño gráfico en España*, Editorial Alianza Forma, Madrid 1997
- Le Coultre, Martjn F. i Purvis, Alston W., *Un siglo de carteles*, Barcelona: Gustavo Gili, 2003.

5.2. Bibliografia complementària

- AV, *Historia ilustrada del libro español. De los incunables al siglo XVIII*, Fundación Germán Sánchez Ruiperez, Madrid, 1996
- AV, *Historia ilustrada del libro español. La edición moderna. Siglos XIX y XX*, Fundación Germán Sánchez Ruiperez, Madrid, 1996
- AV, *Historia ilustrada del libro español. Los manuscritos*, Fundación Germán Sánchez Ruiperez, Madrid, 1996
- Bozal, Valelriano, *La ilustración gráfica del XIX en España*, Alberto Corazón, Madrid, 1979
- Blackman, Cally, *100 años de ilustración de moda*, Blume, Barcelona, 2010
- Calvo Serraller, Francisco, *El arte contemporáneo*, Taurus, Madrid, 2015
- Fioravanti, Giorgio, *Diseño y reproducción*, GG Diseño, Barcelona, 1988
- Giralt-Miracle, Daniel, *Historia social y cultural del cartel*, Dirección General del Patrimonio Artístico del Ministerio de Cultura, Madrid, 1981
- Leclanche-Boulé, Claude, *Constructivismo en la URSS. Tipografías y fotomontajes*, Campgràfic Editors, València, 2003
- Martínez de Sousa, José, *Pequeña historia del libro*, Labor, Barcelona, 1992
- Martínez Moro, Juan, *La ilustración como categoría. Una teoría unificada sobre arte y conocimiento*, Trea, Gijón, 2004
- Müller-Brockmann, Josef, *Historia de la comunicación visual*, GG Diseño, Barcelona, 1998
- Ramírez. Juan Antonio (coord.), *Historia del Arte* (4 vol.), Alianza Editorial, Madrid, 1996
- Salisbury, Martin, *Imágenes que cuentan. Nueva ilustración de libros infantiles*, GG, Barcelona, 2007
- Zeegen, Lawrence i Robets, Caroline, *50 años de ilustración*, Lunweg, Barcelona, 2014

5.3. Altres recursos

Material on-line

6. Metodologia docent

6.1. Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, amb una dinàmica participativa i oberta, individualitzada i adaptada al tipus d'alumnat, al seu desenvolupament i a les activitats acadèmiques programades. Comentari d'imatges i textos. Les activitats programades seran presencials i no presencials.

6.2. Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Els continguts es distribuïran al llarg del curs. Al primer semestre es tractarà fins la unitat didàctica número 7 i al segon les unitats didàctiques 8 a 12. A cada tema es farà una introducció, es desenvoluparan els conceptes i es faran anàlisis i comentaris d'imatges, comentaris de text i comparacions entre imatges de diferents èpoques i/o tendències.

6.3. Instal·lacions del centre i material

Ordinador i projector. Pissarra digital
Presentacions en Power Point
Fotocòpies.

6.4. Activitats interdisciplinàries

Des de l'assignatura col·laborarem amb les altres activitats que es desenvolupin al centre quan estiguin relacionades amb l'assignatura o així es demani des d'altres mòduls.

6.5. Activitats complementàries i extraescolars

Possibles visites a exposicions i/o museus relacionades amb els continguts del mòdul.
Conferències sobre diferents aspectes de la il·lustració (col·leccionisme, documentació, associacions d'il·lustradors, ...)

6.6. Atenció a la diversitat

Se contempla l'atenció a la diversitat en les maneres d'aprendre i de comunicar. Se cercarà fomentar la capacitat personal de l'alumnat per aportar punts de vista, facilitar la interacció dins del grup i permetre diferents maneres de comunicar el propi coneixement.

En el cas d'alumnat amb problemes greus d'audició, visió, motricitat o d'altres que es determinin, i de l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge s'estableixen estratègies adequades d'atenció a la diversitat en funció de cada cas però sense la possibilitat d'adaptacions curriculars significatives.

Pel que fa a l'alumnat d'altres capacitats intel·lectuals es prendran les mesures curriculars més adequades a cada cas.

D'altra banda, i en funció dels diferents tipus d'aprenentatge (sinestèsic, visual o autiditiu) també s'atén a la diversitat en el plantejament de les activitats.

7. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

7.1. Criteris d'avaluació generals del departament:

Es recomana l'assistència a les activitats lectives per un seguiment adequat de la matèria i la entrega dels treballs dins el termini establert. Per a l'avaluació contínua es requereix un mínim d'assistència d'un 60% a les activitats lectives.

7.2. CA/Criteris d'avaluació del mòdul:

Es valorarà la capacitat de l'alumne per:

CA1. Descriure els orígens i evolució de la imatge gràfica i les seves relacions amb el context històric, social, cultural i temporal en què s'han produït.

CA2. Identificar les manifestacions i els estils més rellevants de la il·lustració i el valor de les aportacions i innovacions dels autors més destacats.

CA3. Identificar i contextualitzar il·lustracions assenyalant els conceptes estètics i tècnics propis del moment històric en què es produeixen.

CA4. Explicar raonadament i exemplificar la influència de l'evolució tècnica dels sistemes de reproducció gràfica en les característiques formals de la imatge, utilitzant adequadament els conceptes i terminologia de l'assignatura.

CA5. Explicar la influència dels mitjans de comunicació audiovisual i les noves tecnologies de la comunicació en el llenguatge de la il·lustració actual

CA6. Analitzar il·lustracions sobre la base del coneixement històric, la innovació tècnica i la sensibilitat estètica i emetre una valoració argumentada sobre les seves qualitats artístiques i comunicatives.

7.3 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació (ordinària, anual/febrer/juny)

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació	Criteris de qualificació o ponderació(**)	
			Avaluació contínua	Avaluació final/complementària

<i>Proves orals/escrites en grup/individual (debats d'aula, treballs, projectes)</i>	NR	CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6.	30%	---
<i>Proves objectives parcials</i>	R	CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6.	70%	
<i>Prova objectiva final</i>	R	CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6.		100%
Total			100 %	100 %

(*) NR (no recuperable) o R (recuperable).

(**) Es puntuarà en una escala d'1 a 10. S'aprova amb un 5. Per fer mitjana en el cas de l'avaluació contínua s'ha de tenir com a mínim un 4 de cada procediment d'avaluació.

- *Proves orals/escrites en grup/individual (debats d'aula, treballs, projectes)*: Els alumnes desenvoluparan a l'aula les tasques encarregades pel professor amb el material que aquest els proporcionarà. Les activitats pràctiques s'avaluaran a les proves parcials.
- *Proves objectives parcials*: Es realitzaran dues proves parcials per semestre. A cada una es durà a terme un examen escrit sobre la matèria explicada a les classes magistrals i treballada a les pràctiques i per mitjà de l'estudi autònom. La prova constarà de preguntes breus i de lectura/explicació d'imatges, que s'han de respondre en un temps limitat i amb un nombre màxim de folis.
- *Prova objectiva final*: Sessió a l'aula per dur a terme un examen escrit sobre la matèria. La prova constarà de preguntes breus i de lectura/explicació d'imatges, que s'han de respondre en un temps limitat i amb un nombre màxim de folis. Aquest examen es durà a terme a finals del semestre, en la data oficial de l'examen durant el període d'avaluació complementària, i serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (extraordinària, setembre)

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació	Criteris de qualificació o ponderació (**)
<i>Prova objectiva final</i>	NR	CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6.	100%

(*) NR (no recuperable) o R (recuperable).

(**) Es puntuarà en una escala d'1 a 10. S'aprova amb un 5.

- *Prova objectiva final*: Sessió a l'aula per dur a terme un examen escrit sobre la matèria. La prova constarà de preguntes breus i de lectura/explicació d'imatges, que s'han de respondre en un temps limitat i amb un nombre màxim de folis. Aquest examen es durà a terme a finals del semestre, en la data oficial de l'examen.

8. Altres observacions

Per superar aquesta assignatura es recomana l'assistència regular a les activitats lectives i un estudi programat dels continguts amb periodicitat setmanal. Així mateix és important la consulta de la bibliografia recomanada i la realització del treball d'investigació que es proposarà al començament del curs.